

villjade; äfven som at det förl. är förkastade förslaget om finance-året åter skall bringas å bane. — Herr de Serre är ännu allversamt sjuk. — Fr. Ambassadeuren i Wien, Gréf Caraman, tros blifva flyttad til London. — Fängelset l'Abbaye liknade i dag en tjenstgörande Ministers hotel; sådan mängd besök erhöill Hert. af Rovigo. — Finance Ministern har förelagt Dep. Kamraren förslag om upbärande af den första hälften af skatterna för 1820, om en credit af 200 mill., om definitiv reglering af 1818 års budget, och räknin-garna på öfverskotten i de fyra föregående bud-getterne. Et Utskott har öfver dessa båda sista förslag yttrat sig, at det ansett $\frac{1}{2}$ i stället för hälften af skatterna böra upbäras, men i öfrigt til-styrkt den begärda crediten af 200 mill.

Då Herr Constant talade om den frågan; huruvida i adressen man skulle uttrycka sin önskan om Chartans och val-lagens bibehållande, yttrade han: «om man, enligt et system, som jag här ej undersöker, men som jag förklarar mig ej erkänna, ville påstå, at då monarkien är äldre än Chartan, sträcka sig äfven monarkiens rättigheter utöfver Chartan och kunde mot henne utöfvas; så måste man dock erkänna, at de öfriga auctoriteterna i staten äro skapade endast af Chartan. Äro de tilkomna endast genom henne, så få de mot henne ingenting företaga; endast genom henne finnas de och deras lagliga bestånd försvinner, så snart Chartan uphör. Häraf följer, at den Kungliga mot Chartan rigtade propositionen blieve utosorisk, om den ställdes til auctoriteter, som äro intet utom Chartan.» Med et ord, Kamrarna äro, såsom knappast behöfver nämnas, blott inom gränserna af grundlagens föreskrifter lagstiftande och ingalunda constituerande corper, hvartil de alldeles icke äga några fullmagter, hvilka nödvändigt fordrades til förändringar i Chartan, men på helt annat sätt och genom medel, som ligga utom Chartan, måste sammankallas. Häraf kan man lätt inse, at alla Deputerade och Pairs, som tänka lika med Constant, jemte alla som önska slut på all radicalförändring och revolution, måste til det minsta högtidligen protestera mot alla Kamrarnes beslut, som innebära förändringar i Chartan: Et Ministerielt blad säger: «Nog är den grundsatsen riktig, at ministrarne äro ansvarige; men til hvad ändamål vill man yrka den? Äro de de starkare, hur vill man då fälla domen? Äro de de svagare, så är den redan fälld.» Det vill säga: den starkares rätt är rätt. — «Op-

positionen» säger Journal de Paris, »har endast drömt om et förslag at ändra Chartan.»

En tidning har utspridt det löjliga rygtet, at 15,000 Engelsmän landsatt i Portugal, at folket i Lisabon rest sig och mördat alle Engelsmän, at Lord Wellington skulle blifva Konung i Portugal, men at folket hellre önskade en Spansk Prins, o. s. v. — Görres har försvarat sig emot den förebräelsen at fordom med Jacobinerna hafva arbetat på Rhenländernes förening med Frankrike.

Nederland. Den 22 Dec. aflemnades i den andra Kamraren Central-afdelningens berättelse öfver den i de åtskilliga afdelningarne företagna undersökningen, i afseende på de af Hans Maj:t under den 26 föregångne Oct. och 13 Nov. framställda fem Finance-Lagförslag. Af stadganderne I. och II. lät Regeringen sedermera förelägga en ännu nyare redaction. De fleste af afdelningarne hafva yttrat sin önskan at en transitorisk Lag i afseende på Financerne blifvit föreslagen, hvarigenom deras gång regelmässigt kunnat fortfara, under det man åt den högsivigtiga planen af det hela kunnat egna den mognaste öfverläggning. En af hufvudafdelningarne har til och med funnit det stridande mot Grundlagarne, at öfvertägga öfver alternativa uppsatser af samma lagutkast, och i följd deraf endast rådslagit öfver den första redaction. Den 24 börjades öfverläggningarne i afseende på lag-utkasten uti Kamrarnes offentliga Session. Flera medlemmar yrkade på den transitoriska Finance-lagen, och voro helt och hållet emot de samteliga gjorda utkasten. Endast Herr van der Kemp var för deras antagande. Grefve van Hogendorp talte kraftigt emot Lagförslagen, och slutade sitt tal med höjd stämma och följande ord: Jag har hela mitt lif igenom handlat under det valspråket: Lefve Oranien; under valspråket lefve Oranien, förkastar jag de fem Lagförslagen.

Enligt sednare underrättelser skola alla fem Finance-utkasten, af bådaddera redactionen, blifvit helt och hållet förkastade.

På detta blad prenumereras i Deleens & Comp. Bokhandel, med 3 R:dr B:ko för halfår. Prenumerationen kommer endast en kort tid at vara öppen.

STOCKHOLMS COURIER.

Thorsdagen den 13 Januari.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

Recension.

(Insändt.)

(Forts. från föregående N:r.)

När man vill pröfva halten af hvad Hr L. säger om Fjerdingsmannen Erik Nyströms jäfvande såsom vittne; så påminner man sig lagens ord i 17 Kap. 14 §. Rätteg. B.: »Nu kan så hända, at både »kärande och svarande åsamjas at låta »then vitna, som är af god frägd, men »eljest jäfachtig; äge Domaren äntå macht »at pröfva, om thet ske må.» Härads-Rätten hade funnit, at Nyström var af käranderne »anklagad«, (åtminstone *angifven* — Rec. vet ej, hvilketdera ordet Härads-Rätten nyttjat) för lemnadt biträde åt Röösgren vid det åtalta våldets utöfvande. När Nyström ickedestomindre af käranderne återropades at vittna; förklarade Härads-Rätten honom för part i saken — och det icke på Röösgrens begäran, hvilken fastmer yttrat, at emot honom ingen påminnelse ägde rum. Hufvud-parterne hade således ostridigt åsamjats at låta Nyström vittna; och detta tror Hr L. hafva bort förbinda Härads-Rätten at tillåta det. Lagen säger ännorlunda, såsom nämndt är, och frågan blir endast, om Härads-Rätten riktigt använde sin magt at *äntå pröfva, om thet sige ske*. Dervid torde det väl icke kunna bestrif-

das, at Härads-Rätten borde, efter hvad i målet förekommit, urskilja, om Nyström kunde anses såsom den der borde sjelf vänta nytta eller skada af at vittna om åtgärder, hvori han deltagit, och således för sin egen skull och för vittnesedens skull ej kunde förpligtas at vittna, ehvad anklagelsen mot honom fullföljdes, eller icke.

Detta allt undfaller Hr L., som deremot ingalunda försummar at öfverhopa Domaren, den ohörda Domaren, med tilvitelser, at hafva i Protocollet öfver denna fråga *insmygt* vissa strofer, at hafva sökt *skylta sin inconsequence* genom Nyströms *inflickande*, at hafva *egenvilligt* förklarad honom vara anklagad, *behändigt undanröjt et åsyna vittne*, och *sökt sak med den til vittne återopade*.

När Herr L. strax nedanföre (sid. 7) lägger Härads-Rätten til last, at icke förr, än vid 3:dje tinget hafva fattat beslut om de i Stockholin varande vittnens afhörande vid Stadens Vestra Kämnärs-Rätt; bekymrar han sig alldeles icke at utreda, om sådant blifvit hos Härads-Rätten tidigare begärdt, eller ens om dessa vittnen dessförinnan voro upgifna, så at Härads-Rätten kunnat förr fatta et sådant beslut. Deremot tillåter han sig, på fri hand, *förmoda*, at dröjsmål med verkställigheten af det beviljade vittnesförhöret blifvit vålladt genom »Häradshöfdingen Fröbergers långsamhet med Tings-

»expeditionens utfärdande.« Här förekommer då den mannens namn, som Hr L. framdrager för allmänheten*), innan han framdragit honom för rätta, som på bakken smädas af den Embetsman, hvilken gemensamt med honom bär skulden, i fall dessa smädande *förmodningar* äga någon grund i en *vanlig* långsamhet och försumlighet, derest den blifvit lemnad opåtalt och ostraffad. Rec. äger ingen bekantskap med Herr Fröberger och kan för ingen del taga hans parti, om han verkligen är skyldig til de fel, som Herr L. *förmodar* om honom. Men just derföre, at Rec., i sådant fall af hjertat önskar honom behandlad efter all lagarnes stränghet, förtryter det Rec. så högeligen at se honom angripas på et sätt, som ger honom, skyldig eller oskyldig, allt möjligt fog at klaga och anropa lagar och opinion til skydd för sig, intildess lagen dömmar honom, eller åtminstone anklagelsen blir honom lagligen bekant.

Utan at afskrifva memorialet, kan man svårligen uptaga allt det låga och smädliga, det innehåller, och hvarifrån knappast någon skonas, som kommit i Hr L:s väg. En bit, t. ex., som, på det ställe den står, ingalunda utmärker sig, är följande på 8:de sidan: »Det lär ock böra för fast antagas, at i fråga varande arresteranter ej skäligen kunna miss-tänkas at hafva vittnat til de klagandes, utan snarare til Röösgrens fördel, då de stodo under hans och Vaktmästaren Grönbergs inflytelse, hvilkas medel at verka på fångar nu blifvit i luset framdragne; hvaremot klagande parterne svårligen lära fått tilträde til bemalte arresteranter, det Röösgren och hans stallbroder nog hade utväg at förhindra.« Man undviker at genom analyserande af detta språk, framdraga all den outbörlighet, det innefattar, ej blott emot de tiltalade

*) För allmänheten; ty all rättegångsskrift är allmänhetens.

Röösgren och Grönberg, men mot sjelfva de stackars fångarne, som vittnat.

Hr L. vill bevisa, i nästa stycke, at tjufnadsbrott icke utestänger från vittnesmål — och bevisar i stället, at *häktade brottslingar* ej kan betagas at vittna. Den rätta frågan lemnar han orörd; ty Röösgrens jänsanmärkning, så vidt den behöfde besvaras, rörde tjufvar. Hvad *häktade brottslingar* deremot i allmänhet angår; så behöfver det icke bevisas, at denna titel ensam ingalunda jäfvar, hvarken i allmänhet eller i frågor om »våld, föröfvadt å andra i samma fängelse förvarade personer;« hvilket sednare dock Hr L. trott sig böra bevisa.

»Tvenne *tingade* Polisbetjenter« *tingade* at gifva Röösgren et betyg! När Statens tjenare, lagarnes organer så förföra sig på okända menniskor, välförståendes utan at ens säga dem det i ansigtet; hvar äger man då at fordra vett och grannlagenhet? hvarmed skall man då straffa en lättsinnig hop, för at afvända den från tanklös grofhet mot hvarje oskyldigt föremål för dess låga misstankar?

Som föregifvandet, at ExtraStads-Fiskalen Krook bortrest, var diktadt, då han deremot fans vara undanstucken på Röösgrens boställe; så kunde det ock möjligtvis vara diktadt, at två andra til vittnen åberopade personer bortrest til Wasa och Lifland. Man har ingenting at säga mot denna slutkonst. Endast det kunde man säga, at gränsen för produkterna af samma slutkonst är något svår at finna, samt at alla dessa produkter göra föga til saken, när frågan handlar om hvad som *är*, icke hvad som *kan vara*.

Nu til en fråga ur Tjenstehjonsstadgan. Herr L. säger (sid. 9), at hvad lagen, i afseende på jäf, kallar *enskild tjenare*, kan ej vara annat än *lagstadd tjenstehjon*, och at Pigan Sophia Lennström, såsom utan orlofsedel bortflyttad från

Fångvaktaren Grönbergs och inflyttad i Länsmannen Röösgrens tjänst, samt följagtligen icke *lagstadd* hos den sednare, ej bör anses jäfvig at mot honom vittna. Intet slags visshet finnes derpå, at Pigan saknat orlofssedel. Det skall blott vara en tvetalan af Röösgren, som innehåller denna upgift. Men låt vara, at den är sann. Vi veta väl då af Tjenstehjonsstadgan, at visst ansvar kan drabba den, som städjer tjenstehjon utan orlofssedel, och at visst äfventyr för tjenstehjon är förenadt med denna händelse. Men frågan synes vara, om sjelfva tjensten existerar, eller man kan vägra husbonden och tjenstehjonet at låta den fortfara, derföre at sjelfva städseln tiläfventyrs var oriktig. I sådant fall, och derest Herr L. tiltror sig at jaga Sophia Lennström ur Röösgrens hus och bröd, erkänna vi, at jäfvet försvinner. I annan händelse anse vi henne för lagstadd nog at icke kunna vittna emot sin husbonde, emedan hennes förhållande til honom, så länge hon kvarblifver i hans tjänst, ingalunda ändras deraf, om hon kommit til honom med eller utan orlofssedel. Och vi anse det slags lagklökhet, Hr L. här framlagt, höra til de uppenbara orimligheter, vi tilvitrat honom. Vidare anse vi Herr L. hafva varit skyldig at utsätta, hvori de *många tilställningar* bestått, som i detta mål blifvit på Röösgrens sida vidtagne för at *hindra sanningens uptäckande*, och at säga anledningen, hvarföre han sätter i fråga, om Pigan Lennström *ännu står at finnas*. Den, som framkastar sådant, utan at göra reda derföre, handlar icke med en allmän åklagares värdighet.

Öfver behandlingen af den härnäst följande frågan, om Extra Stads-Fiskalen Krooks jäfvighet såsom vittne kunde hvarjehanda vara at anmärka. Det är dock jämförelsevis alltför obetydligt at öka vidlyftigheten. I ordningen kommer då (sid. 10)

Hr L:s första försök at draga Fångvaktaren Grönbergs tjänstefel under Kongl. Hof-Rättens omedelbara pröfning, och det såsom en öfvergång til Hr Just. Ombudsmannens uppdrag. Efter redövisning för hvad detta uppdrag innehåller, återkommer Hr L. genast til Grönberg och skiljer hans brottslighet i 2:ne delar eller 1:0 hvad som icke tilhör Hr L:s åtal eller Kongl. Hof-Rättens omedelbara dom och 2:0 hvad Hr L. anser höra under en sådan behandling. Den förra delen består af det, som egentligen angår Grönbergs förhållande i tjensten, och som anses böra blifva föremål för särskild undersökning och pröfning vid vederbörlig Domstol, Stockholms Norra Förstads Vestra Kämnars-Rätt. Om den andra delen åter heter det, at »som Grönbergs »öfverträdelse af tjenstepligten *tillika in»nefattar delagtighet i Röösgrens missger»ning, då Grönberg ej allenast underlåtit »at hindra och afstyra det å Anders An»dersson och hans Hustru föröfvade grof»va våld, utan ock deri tagit del, på sätt »redan vore omförmäldt (neml. at Grönberg lemnat en honom tilhörig karbas och befallt käpparnes anskaffande samt jemväl fört et slags direction, då han bestämt måttet af torturen); alltså och »då den medbrottslige borde dömmas i »samma Rätt och på en gång med huf»vudmannen, men målets återförvisning »i denna del til Härads-Rätten skulle »medföra mycken kostnad och tidsutdrägt, »hemställde Hr L. vördsammast, om icke »det vore mest lämpligt, at Grönbergs »berörde delagtighet, som redan vore dels »genom eget medgifvande och dels genom »vittnen updagad, finge, i sammanhang »med det både genom underställning och »besvär hos Kongl. Hof-Rätten anhängiga »hufvudmålet, genast uptages och Grön»berg i sådant afseende hos Kongl. Hof»Rätten til svaromål inställas; då Grön-*

